

RAPORT DE IMPLEMENTARE 2022

ADR Centru

**Strategia
de Specializare
Inteligentă
2021-2027**

Cuprins

Lista abrevieri	2
Introducere	4
Programul "Regiunea Centru", Planul pentru Dezvoltare Regională Centru și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS3) pentru perioada 2021-2027	6
Axa 1 a Programului Operațional Regional 2014-2020 în Regiunea Centru	7
Parteneriate instituționale și prezența la nivel național în structurile de guvernare pentru specializare inteligentă	8
Proiecte de infrastructură în domeniul specializării inteligente pentru Regiunea Centru	10
Guvernanța RIS3 Centru	10
Proiecte internaționale	12
Organizarea de evenimente în sprijinul mediului de afaceri și promovarea domeniilor de specializare inteligentă	19

Lista abrevieri

ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
PR Centru	Programul "Regiunea Centru" 2021-2027
AM POR	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
AM PR Centru	Autoritatea de Management pentru Programul "Regiunea Centru"
UE	Uniunea Europeană
CE	Comisia Europeană
CM POR	Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Regional
CM PR	Comitetul de Monitorizare a Programului "Regiunea Centru"
POR	Programul Operațional Regional
REGIO Centru	Programul "Regiunea Centru" 2021-2027
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
HG	Hotărâre de Guvern
OUG	Ordonanță de Urgență
OI	Organism Intermediar
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
DG	Director General
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ONG	Organizație Non Guvernamentală
RIS 3	Smart Specialisation Strategy (3S)/Strategia de Specializare Inteligentă
RIS	Specializare Inteligentă Regională
APL	Autorități Publice Locale
ROREG	Asociația Agențiilor pentru Dezvoltare Regională din România
ROADMAP	Foaie de Parcurș

UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CRI	Consortiul Regional de Inovare
MCDI	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
TIC	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
FEDR	Fondul European Pentru Dezvoltare Regională
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
SNCISI	Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă

Introducere

Prin Strategia Europa 2020 Uniunea Europeană propune trei priorități interdependente: Creștere inteligentă, Creștere durabilă și Creștere favorabilă incluziunii. Acestea sunt considerate absolut necesare pentru a asigura coerența politicii de coeziune și eficiența investițiilor realizate prin intermediul acestora. Prima prioritate, creșterea inteligentă, presupune ca inovarea și cunoașterea să devină unele din principalele elemente pe care să se bazeze viitoarea creștere, iar acestea se vor putea concretiza prin creșterea cheltuielilor destinate cercetării și inovării, pe structura acestor cheltuieli, pe impactul acestora în economie și, nu în ultimul rând, pe îmbunătățirea condițiilor investiționale în cercetare-dezvoltare pentru sectorul privat. Pentru a putea atinge obiectivele subsecvente celor trei priorități, Comisia Europeană a recomandat statelor membre și regiunilor elaborarea unor instrumente de politică publică –strategii de cercetare inovare pentru specializare inteligentă– pentru asigurarea coordonării, eficienței și monitorizării impactului investițiilor realizate prin fondurile alocate prin Politica de Coeziune. În exercițiul financiar 2014-2020 specializarea inteligentă a devenit un instrument important al Politicii de Coeziune a UE, în special pentru programarea intervenției asociate OT 1 Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării al Cadrului Strategic Comun. În exercițiul financiar 2021–2027, importanța acestui instrument strategic a crescut, fiind desemnat condiție favorizantă pentru Obiectivul 1 de Politici „O Europă mai inteligentă”.

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS3) este instrumentul care asigură cadrul pentru implementarea conceptelor inovative în economia regiunii. Specializarea inteligentă presupune implicarea concertată a reprezentanților mediului academic, ai mediului de afaceri, ai administrației publice și ai societății civile. Aprobarea inițială a documentului a fost materializată prin Hotărârea CDR Centru nr. 8 din 18 martie 2015. Fiind un document dinamic, strategia se supune perfecționării și îmbunătățirii permanente. Ca urmare, RIS3 Centru a suferit de-a lungul timpului revizuirii, cea mai recentă dintre acestea generând forma aprobată prin Hotărârea CDR Centru nr. 4 din 10 martie 2021, în vigoare la acest moment.

Acest document se constituie ca Raport anual de Implementare a Strategiei de Specializare Inteligentă aferent anului 2022 și prezintă activitățile desfășurate de ADR Centru, în calitate de gestionar al strategiei și de instituție regională responsabilă de implementarea acesteia, de implementarea Axei 1 POR (principalul instrument financiar al RIS3 Centru în perioada 2014-2020) și de implementarea Obiectivelor de politică 1 și 2 din Programul Regiunea Centru

aferent noii perioade de programare 2021-2027, de coordonator al structurii de guvernare regională a RIS3 Centru.

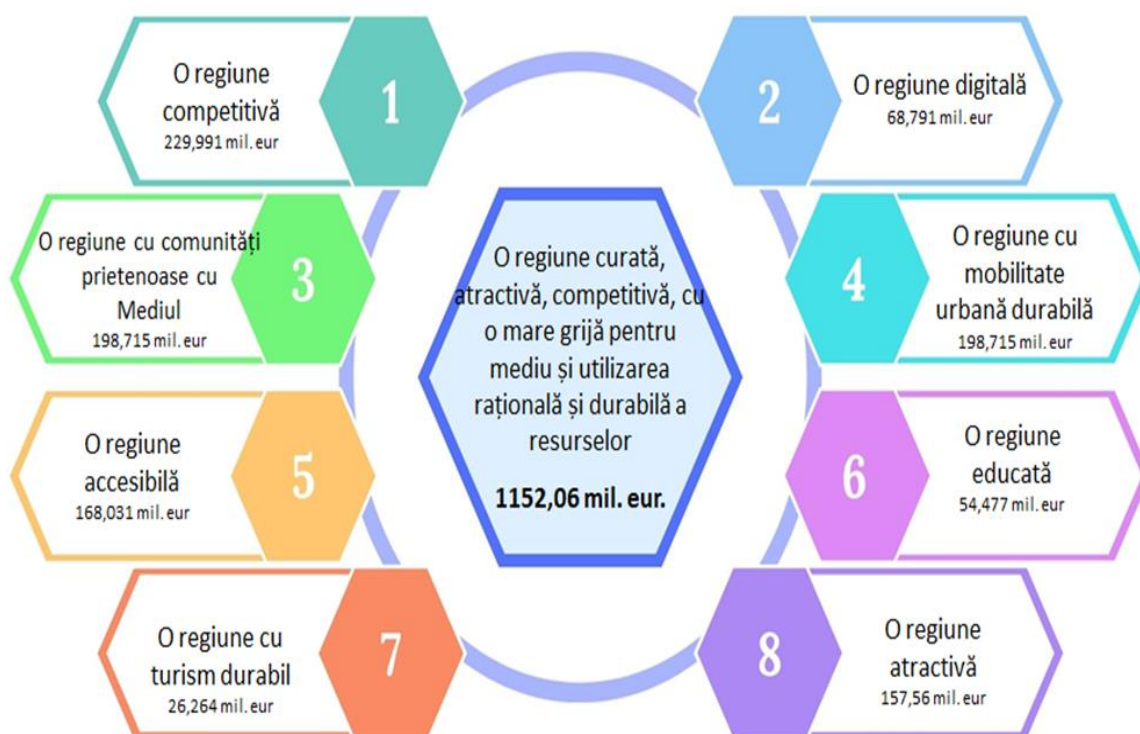
Rapoartele anuale de implementare sunt instrumente de monitorizare și evaluare a strategiei de specializare inteligentă, prevăzute în secțiunea 3.3 Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei. Rapoartele înglobează rezultatele monitorizării, conform prevederilor din strategie. Acestea sunt dezbătute și avizate de către Consorțiul Regional de Inovare Centru, în conformitate cu art. 5, pct. 10 din regulamentul acestuia.

Programul "Regiunea Centru", Planul pentru Dezvoltare Regională Centru și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS3) pentru perioada 2021-2027

La 30 mai 2022, România a transmis, prin intermediul sistemului de schimb electronic de date al Comisiei, programul „Regiunea Centru” pentru sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională („FEDR”) în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică” pentru regiunea Centru din România. În ultimul trimestru, în luna octombrie, prin Decizia C (2022) 7893 din 26.10.2022, a fost aprobat și Programul Regiunea Centru.

În cel de al treilea trimestru al anului 2022, a fost avizat de către Comitetul Regional de Planificare Centru, Planul pentru Dezvoltare Regională Centru 2021-2027, a cărui obiectiv global este ca Regiunea Centru să atingă în anul 2027 un nivel convergență economică de 70% față de media Uniunii Europene, exprimat prin valoarea Produsului Intern Brut/ locuitor.

Programul "Regiunea Centru" își propune să găsească soluții la nevoile identificate la nivel regional în cadrul Planului de Dezvoltare Regională Centru și în Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru, în strânsă legătură cu recomandările Raportului de țară, recomandările din cadrul Rapoartelor de evaluare ale POR 2014-2020, dar și luând în

considerare și alte documente strategice elaborate la nivel european, național, precum și strategii de dezvoltare elaborate la nivel regional, județean și local.

Viziunea Programului "Regiunea Centru" 2021-2027 este să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să contribuie la bunăstarea fiecărui cetățean.

Implementarea RIS3, în varianta sa actualizată, va fi asigurată în primul rând prin instrumentele de intervenție publică ale Programului "Regiunea Centru" 2021-2027. RIS3 este documentul strategic de programare definitoriu pentru Obiectivul 1 al Politicii de Coeziune – O Europă mai Inteligentă care are ca teme centrale îmbunătățirea competitivității regionale, stimularea capacităților de cercetare-inovare, promovarea utilizării tehnologiilor avansate și fructificarea avantajelor digitalizării. Importanța documentului este cu atât mai ridicată, întrucât valoarea indicativă a alocărilor pentru Obiectivul 1 trebuie să fie de minim 25% din valoarea bugetului politicii de coeziune și că Strategiile de Specializare Inteligentă regionale devin condiții favorizante, a căror menținere este necesar a fi realizată pe întreaga durată de programare. Obiectivului 1 de politici FEDR îi corespund axele 1 – O regiune mai inteligentă și 2 – O regiune digitală din POR Centru 2021-2027.

Bugetul alocat pentru PR Centru 2021-2027 este de 1,385 miliarde euro, din care 1,177 miliarde euro sunt din FEDR. Priorităților 1 și 2 le revin 298,782 milioane euro.

Axa 1 a Programului Operațional Regional 2014-2020 în Regiunea Centru

Pe parcursul anului 2022, în cadrul Axei prioritare 1 a POR 2014-2020 au fost abordate teme precum sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general. Operațiunea acestei axe prioritare, în cadrul căreia s-a lansat un apel de proiecte este Operațiunea 2 Dezvoltarea unui model conceptual inovativ (Proof-of-Concept).

Astfel, în luna iunie 2022, în cadrul Axei prioritare 1 Promovarea transferului tehnologic, Prioritatea de Investiții 1.1, Operațiunea 2 Dezvoltarea unui model conceptual inovativ (Proof-of-Concept), a POR 2014-2020, a fost relansat apelul de proiecte. În acest sens a fost organizată o conferință de lansare și o sesiune de informare privind lansarea acestui apel de proiecte. Au fost depuse 6 propuneri de proiecte, care au intrat în evaluare, suma solicitată fiind de 1,04 milioane euro.

În decursul anului 2021 a fost lansat al doilea apel în cadrul operațiunii 1.1C, în care au fost depuse 27 de proiecte, totalizând o valoare solicitată la finanțare de 4,52 mil. euro. Până la sfârșitul anului au fost contractate 5 proiecte dintre acestea, cu un total al finanțării nerambursabile de 0,93 mil. euro. Proiectele au continuat implementarea în anul 2022. Două dintre proiecte sunt implementate în județul Brașov și trei în județul Mureș. În privința domeniilor de specializare vizate de aceste proiecte, două derulează activități în Agrifood, două proiecte sunt în domeniul medical și unul în IT și industrii creative.

În ce privește Axa prioritară 1/Prioritate de investiții -1.1 A Entitati de inovare si transfer tehnologic, în anul 2022 a continuat implementarea proiectelor contractate, fiind în implementare proiectele Centru de Transfer Tehnologic pentru aplicatii în inovare medicala în cadrul entitatii Clinical Research&Innovation SRL, din județul Mureș cu o valoare totală de peste 1,88 milioane lei, și Smart City Living Lab din Brașov, cu o valoare totală de aproape 4,45 milioane lei.

Parteneriate instituționale și prezența la nivel național în structurile de guvernare pentru specializare inteligentă

În anul 2022 a continuat colaborarea cu UEFISCDI în ce privește stabilirea relației național – regional pe palierul Specializării Inteligente. Ca urmare a acestei colaborări, RIS3 Centru 2021-2027 este parte a noii Strategii de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI), consolidând, astfel, accesul la finanțare pentru entitățile de CDI din Regiunea Centru pe domeniile regionale de specializare inteligentă. Astfel, pe parcursul anului 2022 au fost organizate o serie de întâlniri cu UEFISCDI pe teme cum ar fi corelarea intervențiilor și eliminarea eventualelor suprapuneri între RIS 3 și Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare pentru perioada 2022 - 2027 (PNCDI IV) pe de o parte și între RIS3 și Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă pe de altă parte. De asemenea, între temele de discuție avute în întâlnirile cu UEFISCDI au mai fost voucherele pentru inovare și ajutorul de stat pentru activitățile de cercetare-dezvoltare-inovare.

În vederea îndeplinirii Condiției Favorizante, o activitate importantă în ceea ce privește RIS3 derulată de către ADR Centru a fost participarea la cele 8 întâlniri organizate de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării din care 4 ale Comitetului de Coordonarea pentru Specializare Inteligentă aflat în coordonarea acestuia, precum și contribuția la discuțiile din cadrul acestuia și din cadrul întâlnirilor pe care agențiile de dezvoltare le-au avut cu ministerul, inclusiv în legătură cu platforma de monitorizare a SNCISI.

În primul semestru al anului 2022, CRI Centru a fost implicat în reforma Cadrului normativ incident activității de CDI inițiată de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, fiind incluse în acest proces de pre-consultare Ordonanța nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, la care se adaugă și actele normative subsecvente acestora. Inițiativa MCID reprezintă inițierea reformelor R2 Eficientizarea guvernanței în domeniul CDI și R3 Reforma carierei de cercetător, parte a PNRR, Pilonul III Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu IMM-uri puternice, Componenta C9 Suport pentru sectorul privat, CDI. Contribuțiile membrilor CRI Centru, colectate de ADR Centru, au fost transmise MCID.

În baza Memorandumului avizat de CDR Centru prin Hotărârea CDR Centru nr. 18/27.10.2021, a continuat cooperarea pe tema transferului de cunoaștere în vederea inovării în domeniul producției industriale cu EIT Manufacturing, ADR Centru fiind prezent la evenimentele organizate de aceștia la București și Brașov. EIT Manufacturing este o comunitate de cunoaștere și inovare în domeniul producției. Misiunea EIT Manufacturing este de a reuni producători europeni în ecosisteme de inovare care produc valoare adăugată unică produselor, proceselor, serviciilor europene și inspiră crearea unei producții competitive și durabile la nivel global. EIT Manufacturing este un parteneriat unic format din peste 60 de companii, universități și instituții de cercetare de vârf, care acoperă întregul ciclu de viață al produsului și întregul lanț valoric și include sectoare cheie ale industriei cu valoare adăugată din 17 țări. Schema de lucru a comunității EIT este schema regională de inovare (RIS). Această schemă permite transferul din partea EIT a bunelor practici și cunoștințe pentru a stimula inovația și a lărgi participarea la activități în întreaga Europă. EIT Manufacturing a stabilit în România un hub RIS Manufacturing EIT ca reprezentant al EIT Manufacturing. De asemenea, ADR Centru a început explorarea posibilităților de cooperare cu EIT Urban Mobility, participând la mai multe evenimente de profil:

- Evenimentul on-line: “Oportunități de finanțare în cadrul EIT Urban Mobility”, organizat de Civitas – 14.04.2022;
- Workshop-ul de incubare privind soluții de mobilitate organizat de CIVITAS INITIATIVE și EIT URBAN MOBILITY în România, la București – 28.06.2022;
- Conferință “Acces la finanțare în domeniile de Mobilitate Urbană și Smart City” – 25.11.2022, CATTIA, Brașov;

Proiecte de infrastructură în domeniul specializării inteligente pentru Regiunea Centru

Implementarea RIS3 Centru 2021-2027 a continuat în primul semestru al anului 2022 și prin susținerea pregătirii proiectelor de infrastructură, în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020, schema de ajutor de stat/ajutor de

minimis pentru pregătirea documentațiilor proiectelor de infrastructură în domeniul specializării inteligente. Proiectele de investiții pentru care sunt sprijinite documentațiile, urmează să participe, conform condițiilor, în cadrul competițiilor din exercițiul financiar 2021-2027. Facilitatea acordată în vederea pregătirii prealabile a documentațiilor vizează parcurgerea accelerată a procesului de maturizare a proiectelor.

Schema de ajutor de stat și de minimis a fost aprobată în 3 august 2020 prin Ordinul MFE nr. 894. Contractul de finanțare dintre AMPOAT, din cadrul MIPE (MFE) și ADR Centru a fost semnat în 17.02.2021. **Alocarea financiară aferentă Regiunii Centru a fost de 4.725.583 lei.**

Au fost depuse 8 fișe de proiect, dintre care una a fost respinsă în etapa de verificare administrativă și de eligibilitate. Cele șapte fișe selectate totalizează investiții preconizate în valoare de 67.274.438 euro, iar valoarea ajutorului nerambursabil solicitat pentru pregătirea documentațiilor a însumat 4.489.303,85 lei, sub formă de ajutor de minimis. În cursul anului 2022 a fost semnat un contract de acordare de sprijin și a continuat activitatea de implementare pentru contractele de acordare de sprijin semnate.

Guvernanța RIS3 Centru

Crearea și dezvoltarea structurii de guvernanță a strategiei de specializare inteligentă este una dintre atribuțiile ADR Centru. Structura implică în mod curent Consorțiul Regional de Inovare (CRI) și Consiliul pentru Dezvoltare Regională. Începând cu anul 2021 au fost create în cadrul CRI două grupuri de lucru permanente: Digitalizare și Resurse Umane

În luna iulie 2022, Consorțiul Regional de Inovare Centru s-a întrunit în format hibrid, pe ordinea de zi aflându-se: Prezentarea Raportului de activitate și a celui de implementare a CRI pentru anul 2021; Prezentarea Programului Regiunea Centru 2021-2027, versiunea transmisă la Comisia Europeană: Prioritatea 1, componenta de CDI, Prioritatea 2 Digitalizare; Stadiul pregătirii ghidurilor solicitantului; Calendarul estimat al apelurilor; Discuții privind formarea unor grupuri de lucru tehnice pentru elaborarea ghidurilor aferente OS a (i) și OS a (ii).

Proiecte internaționale

Sprijin pentru înființarea unei rețele naționale de centre regionale de competență pentru planificare strategică și servicii de sprijin pentru inovare

Pe parcursul anului 2021, ADR Centru, împreună cu celelalte Agenții de Dezvoltare Regională din România, prin Asociația ROREG, a fost implicată în pregătirea, alături de OECD, în pregătirea proiectului „**Support in establishing a National Network of Regional Competence Centres for Strategic Planning and Innovation Support Services**”, proiectul susținut și de către Directoratul General pentru Sprijinirea Reformelor Structurale. Prin acest proiect care se desfășoară pe o perioadă de 24 luni, OECD va oferi sprijin Agențiilor pentru Dezvoltare Regională în vederea întăririi capacității acestora de planificare strategică și de facilitare a inovării, contribuind astfel la îmbunătățirea competitivității și la dezvoltarea regională. Plecând de la o abordare regională, în acord cu realitățile din teritoriu, proiectul va permite elaborarea pentru fiecare ADR a unei Foi de Parcurș și a unui Plan de Acțiune. De

aseamenea, OECD susține module de instruire în domeniul planificării strategice și în cel al inovării regionale. Proiectul, programat să demareze în 2022, a debutat în luna februarie cu conferința de lansare.

În cadrul acestui proiect, pe parcursul anului 2022, au fost realizate o serie de workshop-uri care stau la baza elaborării unor documente de analiză a două domenii foarte importante odată cu transformarea agențiilor de dezvoltare regională în autorități de management și cu creșterea importanței strategiilor de specializare inteligentă în cadrul mecanismului Condiției Favorizante și a implementării programelor regionale. Aceste documente intitulate Planificare strategică și suport pentru inovare- roadmap și diagnoză au fost elaborate pentru fiecare regiune de dezvoltare în parte, pe baza datelor avute la dispoziție și pe a celor transmise de ADR-uri și s-au transmis spre consultare acestora pentru eventuale observații și completări.

Creșterea rolului cercetării-dezvoltării, în general, și extinderea inovării în diverse domenii economice și sociale, întărirea legăturilor între Cercetare și Economie se află la baza Strategiei

de Specializare Inteligentă. Activitățile desfășurate de ADR Centru au presupus o abordare integrată în vederea valorificării tuturor instrumentelor avute la dispoziție pentru promovarea obiectivelor strategice. Între acestea se numără participările în proiecte internaționale, participările la evenimente naționale și internaționale, misiuni economice, evenimente de brokeraj.

Sectoarele regionale de excelență sunt susținute în cadrul participării în diverse proiecte. Astfel, și pe parcursul anului 2022, s-a continuat derularea mai multor proiecte precum InnovaSPA "Innovative health solutions for thermal spa regions"/ "Soluții inovatoare de sănătate în regiuni cu stațiuni termale/balneare" și RAMSAT - "Revitalising Remote And Mountainous Sustainable Alternative Tourism", în traducere: "RAMSAT – Revitalizarea zonelor periferice, montane prin dezvoltarea turismului durabil alternativ", sectorul regional de excelență "Turism" fiind susținut de activitățile acestora.

Proiectul InnovaSPA- "Innovative health solutions for thermal spa regions", (Soluții medicale inovatoare pentru regiunile cu stațiuni balneare) este o inițiativă a Asociației Thermauvergne din Franța, aprobată spre finanțare în luna iunie 2018, în cadrul apelului 3 al programului Interreg Europe 2014-2020/ Axa prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare, Obiectivul Specific 1.2 – Îmbunătățirea politicilor de inovare, se implementează de către un consorțiu format din 8 organizații partenere din 8 state europene, printre care se numără și ADR Centru.

Proiectul vizează îmbunătățirea politicilor de dezvoltare de la nivel regional/național care sprijină transferul de tehnologie și cunoaștere în vederea stimulării apariției pe piață a noi produse și soluții inovative destinate stațiunilor balneare.

Cele mai importante activități derulate de ADR Centru în cadrul proiectului InnovaSPA, în anul 2022:

- Participarea la întâlnirile de management organizate online/onsite, de partenerul lider;
- Organizarea a două întâlniri cu grupul de lucru InnovaSPA din Regiunea Centru, în 19.04.2022 (online) și în 27.09.2022 onsite la Brașov;
- Participarea alături de trei reprezentanți ai grupului de lucru regional InnovaSPA (Consiliul Județean Mureș, Spitalul de Cardiologie Benedek Géza Covasna) la conferința de final a proiectului, organizată la Lyon (Mai 2022);
- Participarea alături de un reprezentant al grupului de lucru regional (Primăria Bazna) la Vizita de Studiu organizată în Letonia (iulie);

- Participarea alături de stakeholderi din Regiune la Webinar-ul online cu tema "Bune Practici privind instrumente de politică/acțiuni care sprijină turismul balnear în context COVID-19", organizat de partenerul din Lituania în 24.02.2022.
- Participarea alături de stakeholderi din Regiune la Webinar-ul online cu tema "Bune Practici privind instrumente de politică/acțiuni care sprijină turismul balnear în context COVID-19", organizat de partenerul din Lituania în 24.02.2022.
- Participarea alături de stakeholderi din Regiune la Webinar-ul online cu tema "COVID-19 și Terapa SPA", organizat de partenerul din Lituania în 14.06.2022.
- Actualizarea website-ului proiectului și a contului de Facebook;

- Realizarea a două eNewslettere în cadrul proiectului și publicarea acestora pe pagina de internet a proiectului;
- Comunicarea și diseminarea activităților proiectului prin publicarea unui articol pe pagina de internet a ADR Centru, la secțiunea dedicată proiectului InnovaSPA;
- Elaborarea și transmiterea raportului de progres final.

Proiectul RAMSAT - "Revitalising Remote And Mountainous through Sustainable Alternative Tourism" (Revitalizarea zonelor periferice, montane prin dezvoltarea turismului durabil alternativ) are ca obiectiv principal îmbunătățirea instrumentelor de politică de la nivel local și regional care sprijină dezvoltarea turismului durabil alternativ în zonele periferice montane, în vederea protejării și utilizării sustenabile a resurselor naturale, patrimoniului cultural și a revitalizării acestor zone.

Activitățile derulate în perioada **Ianuarie – Decembrie 2021** au vizat:

- Participarea la întâlnirea grupului de lucru al proiectului, organizată online în 10.02.2022 de Primăria Rășinari;

- Publicarea pe website-ul proiectului a două bune practici implementate în Regiunea Centru ca model de bună practică în domeniul turismului cultural, respectiv a proiectului "Alma Vii village - a destination for cultural tourism în Transylvania" și "Bucium community is developing through cultural tourism".
- Participarea alături de la întâlnirea de proiect și vizita de studiu organizată în Portugalia (iunie).
- Participarea la Webinar-ul online dedicat schimbului de bune practici pe tema valorificării patrimoniului natural prin turism rural, organizat în 1.02.2022, de partenerul din Spania Provincia Guvernului Teruel;
- Comunicarea și diseminarea activităților proiectului prin publicarea a 2 articole pe pagina de internet a ADR Centru, la secțiunea dedicată proiectului RAMSAT;
- Pregătirea raportului de progres aferent perioadei de implementare 5 a proiectului;
- Realizarea de activități specifice pachetelor de lucru „Management” și „Comunicare și diseminare” în vederea gestionării și promovării proiectului.

Proiectul COLOR CIRCLE – "COncecting and empowering LOcal authorities with Research capacities to unlock the full potential of CIRCular Economy" (COLOR CIRCLE –Conectarea și înzestrarea administrației locale cu capacități de cercetare pentru a valorifica întregul potențial al economiei circulare)

Pornind de la ideea că dezvoltarea unor măsuri integrate privind economia circulară se poate realiza numai prin implicarea tuturor factorilor relevanți locali și regionali, prin intermediul acestui proiect, partenerii sprijină dezvoltarea acestui concept în localitățile urbane mici prin crearea unor parteneriate solide între autoritățile locale și mediul academic regional, și prin implementarea unor măsuri inovatoare pentru creșterea capacității autorităților locale de a susține și contribui la valorificarea întregului potențial al economiei circulare.

Proiectul Color Circle, respectiv partenerul Universitatea de Științe Aplicate Van Hall Larenstein Tarile de Jos, prin OpenLab-ul gestionat de ei - <https://fjildlab.nl/english/> - reprezintă una din sursele de inspirație pentru Platformele de Inovare Deschisă, evidențiate ca proiecte strategice în POR Centru 2021-2027.

În perioada ianuarie - decembrie 2022, ADR Centru a realizat în cadrul proiectului următoarele activități:

- Organizarea în 28 ianuarie 2022 în format online, a unei întâlniri a grupului de lucru regional COLOR CIRCLE;
- Organizarea în 26 mai 2022 în format hibrid (fizic și online), a unei întâlniri a grupului de lucru regional COLOR CIRCLE – un atelier de lucru privind abordarea DNSH. Acest atelier a avut ca scop prezentarea conceptului de activitate sustenabilă și a principiului Do No Significant Harm (A nu prejudicia), exemplificarea modului de verificare a compatibilității unei activități cu principiul DNSH.
- Elaborarea planului de acțiune pentru îmbunătățirea instrumentelor politice abordate de proiectul Color Circle și adoptarea sa în ședința CDR din 19/10/2022.
- Participarea la întâlnirile de management organizate de partenerul lider;
- Activități specifice de comunicare (elaborare broșura proiect, diseminare activități în presa regională și pe website-ul proiectului) inclusiv asigurarea informării factorilor interesați de activitățile proiectului

- Activități specifice de management, pregătirea și transmiterea raportului de progres 5 și a raportului de progres 6 (final).

Prin Proiectul COLOR CIRCLE este susținută aria transectorială de specializare inteligentă "Economie locală" și a fost identificat un model de bună practică pentru platformele de inovare deschisă.

Proiectul BIO4ECO – "Sustainable regional bioenergy policies: a game changer"

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru a finalizat implementarea, în septembrie 2022, a proiectului PGI01518 BIO4ECO – "Sustainable regional bioenergy policies: a game changer" o inițiativă de cooperare internațională între zece organizații europene, ce a avut în vedere îmbunătățirea proceselor de elaborare și implementare a politicilor regionale și naționale, în

contextul tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, creșterea eficienței energetice și utilizarea sustenabilă a surselor de energie regenerabilă, inclusiv a biomasei forestiere și agricole. Inițial, acest proiect a fost finanțat prin Apelul 1 al Programului de Cooperare Interreg Europe, Axa prioritară 3 – Economie cu emisii reduse de carbon, iar ulterior în cadrul Apelului 5 de proiecte al Programului de Cooperare Interreg Europe, a fost posibilă o continuare a acestuia din perspectiva efectelor COVID-19 asupra domeniilor vizate de proiectul BIO4ECO. În acest context, pe parcursul anului 2022, ADR Centru s-a implicat activ în implementarea noii aplicații BIO4ECO, realizând următoarele activități în cadrul proiectului:

- Organizarea workshopului regional **Abordarea eficienței energetice în clădirile publice din Regiunea Centru. Soluții de finanțare și bune practice**, care a avut loc în **29 martie 2022** la Alba Iulia și a reunit 42 de participanți, reprezentanți ai UAT locale și județene, universități, ONG-uri, companii. Acest eveniment a fost organizat în contextul

pregătirii documentelor pentru lansarea viitoarelor apeluri de proiecte din cadrul PR Centru dedicate creșterii eficienței energetice a fondului construit și reducerii emisiilor de carbon de la nivelul Regiunii Centru.

- Realizarea **studiului regional privind utilizarea biomasei forestiere în Regiunea Centru**, soluții inovative și bune practici utilizate pentru redresarea post-COVID-19.

- Participarea, în perioada **31 martie -1 aprilie 2022**, la întâlnirea internațională a proiectului, organizată de Institutul Forestier Sloven, la Lubljana, împreună cu trei

reprezentanți ai grupului de actori locali: Universitatea Transilvania din Brașov, Primăria Câmpeni, Primăria Covasna și Primăria Toplița

- Organizarea, în perioada **15-16 iunie 2022**, la Viscri și Șinca Veche, a vizitei de studiu și schimb de experiență: **Tranziția către comunități verzi – oportunități de finanțare și**

instrumente politice. Impactul COVID-19 asupra comunităților.

La evenimentul care a durat 2 zile au participat peste 50 de persoane, organizații din regiunile partenere ale proiectului și invitați din România. În

prima zi de eveniment au fost prezentate modele de comunități sustenabile și surse de finanțate pentru comunitățile care doresc să investească în dezvoltarea durabilă și s-a dezbătut modul în care resursele și potențialul forestier pot fi valorificate pentru a contribui la îmbunătățirea vieții în aceste comunități. Această întâlnire a fost un prilej de interacțiune a reprezentanților autorităților publice locale din regiune și ale

organizațiilor ce activează în domeniul mediului cu parteneri din Franța, Spania, Slovenia, Letonia și Finlanda. Cea de-a doua zi a evenimentului a inclus o vizită de lucru la Pădurile Șincii, monument inclus în patrimoniul UNESCO.

- Participarea, în perioada 21-22

septembrie 2022, la **vizita de studiu organizată în Pontarlier, Franța**. Evenimentul s-a desfășurat pe parcursul a două zile și a inclus prezentări și discuții interactive pe tema strategiilor și politicilor din domeniul managementului pădurilor în Regiunea Jura. La această au participat reprezentanți din partea Universității Transilvania din Brașov și din partea Consiliilor Județene Harghita și Covasna.

Organizarea de evenimente în sprijinul mediului de afaceri și promovarea domeniilor de specializare inteligentă

ADR Centru a continuat în cursul anului 2022 acordarea unei game complexe și diversificate de servicii menite să susțină și să promoveze mediul regional de afaceri. În calitate de organizație membră a rețelei Enterprise Europe Network (EEN), statut dobândit în anul 2008, Agenția are acces la apelurile de finanțare ale Comisiei Europene, destinate exclusiv organizațiilor EEN. Astfel, începând cu ianuarie 2022, ADR Centru implementează programul de lucru multianual 2022-2025, ca parte a Acordurilor Specifice de Grant încheiate cu EISMEA - Consiliul European pentru Inovare și Agenția Executivă pentru IMM-uri printr-un proiect de susținere a mediului de afaceri BISNet Transylvania, pe care îl implementează în calitate de coordonator.

BISNet Transylvania este numele consorțiului și totodată titlul aplicației care asigură continuitatea apartenenței ADR Centru la cea mai mare rețea europeană de susținere a mediului de afaceri – Enterprise Europe Network (EEN). Finanțarea activităților susținute de BISNet Transylvania se realizează în cicluri anuale și bianuale. Periodic, Agenția este invitată să depună proiecte pentru finanțarea activităților pe care le desfășoară ca organizație EEN.

ADR Centru a contribuit în calitate de co-organizator la 4 evenimente internaționale de afaceri, venind astfel în sprijinul a 4 domenii de specializare inteligentă- **industrie automotive, silvicultură, prelucrarea lemnului și mobilă, industrie aeronautică și industrie textilă**. Astfel, prin Biroul EEN din cadrul ADR Centru, în anul 2022 au fost organizate următoarele evenimente:

- **Textile Connect** - platformă online care conectează companiile/designerii care doresc să identifice producători, furnizori de servicii și furnizori din industria textilă și încălțăminte. Evenimentul s-a desfășurat on-line.
- **Speed Match 2022** – eveniment internațional dedicat sectoarelor aviație, feroviar și auto. Evenimentul s-a desfășurat on-line.
- **Fimma Maderalia 2022**- Târg Internațional de materiale, tehnologie și componente pentru mobilă, lemn, amenajări interioare. S-a participat fizic la eveniment.

*Servicii de consultanță la dispoziția
întreprinderii dumneavoastră*

- **GreenTech 2022** – eveniment internațional dedicat industriei auto, energiilor regenerabile, vehiculelor cu conducere autonomă, soluțiilor inteligente pentru orașe, trafic și transport. S-a participat fizic la eveniment.

De asemenea, au fost organizate alte 3 evenimente regionale sub egida Enterprise Europe Network, dintre care unul, în format hibrid. Primul eveniment a fost un workshop dedicat noilor reguli de mediu pe care IMM-urile trebuie să le respecte pentru atragerea de fonduri europene, în noua perioadă de programare 2021-2027. În cadrul acestui eveniment au fost prezentate principalele aspecte referitoare la Directiva UE privind **Taxonomia**: ce presupune, cum se aplică principiul DNSH în economie, ce înseamnă o activitate economică durabilă. Evenimentul a fost organizat în format hibrid și a avut un număr de 32 de participanți. Cel de-al doilea eveniment a fost un training dedicat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și a fost organizat în parteneriat cu clusterul Cluj IT. Instruirea a abordat aspecte de bază privind **securitatea cibernetică**, noțiunile de bază legate de recunoașterea și evitarea programelor de tip malware, a atacurilor de tip "phishing", precum și a unor aspecte de bază legate de GDPR. Evenimentul a fost organizat în format fizic și a avut un număr de 17 de participanți. Cel de-al treilea eveniment a fost organizat împreună cu Iceberg+ și a dezbătut oportunitățile existente în dezvoltarea de soluții inovatoare în domeniile de specializare inteligentă **turism și medicină preventivă și recuperatorie** și a prezentat bune practici și modele de succes implementate cu sprijinul finanțărilor Europene sau naționale în cele două domenii. Evenimentul a fost organizat fizic la Brașov și a avut 39 de participanți.

Alte acțiuni realizate:

- Participare cu stand la Târgul "Alba Green Energy – Târg de soluții pentru energie verde și eficiență energetică": În perioada 1-2 octombrie 2022, Agenția Locală a Energiei Alba (ALEA) și Consiliul Județean Alba au organizat la Casa de Cultură a Sindicatelor din Alba Iulia a 10-a ediție a Târgului ALEA „Alba Green Energy”, eveniment dedicat dezvoltării pieței locale legată de eficiența energetică și producerea energiei regenerabile la nivel regional și local la care ADR Centru a participat cu un stand în vederea promovării activității și serviciilor oferite în această direcție
- Dezvoltarea unei hărți a stakeholderilor locali și regionali: la inițiativa Consiliului European pentru Inovare și Agenției Executive pentru IMM-uri, care coordonează

activitatea Enterprise Europe Network, în primele șase luni ale proiectului, consorțiul a elaborat o hartă a stakeholderilor, a entităților care, prin activitatea desfășurată, vin în sprijinul întreprinderilor și contribuie la creșterea calității ecosistemului regional și național de sprijin pentru afaceri și inovare. Între acestea și membrii EEN există o bună relație de colaborare de pe urma cărei vor beneficia proprii clienți: companii, organizații non-guvernamentale, centre de cercetare-dezvoltare-inovare etc.

Concluzii

Anul 2022 este anul în care au fost create premisele demarării implementării celor două documente strategice regionale, respectiv Planul de dezvoltare Regională al Regiunii Centru și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru aferente perioadei 2021–2027, prin Programul "Regiunea Centru".

Programul "Regiunea Centru" 2021-2027 a fost transmis în luna mai 2022 și a fost aprobat de către Comisia Europeană în octombrie a aceluiași an, prin Decizia C (2022) 7893 din 26.10.2022 și constituie instrumentul de implementare a strategiei și Planului de Dezvoltare Regională Centru.

Prin proiectele INTERREG derulate au fost fructificate oportunitățile oferite de parteneriatele internaționale prin identificarea de exemple de bună practică, de acțiuni menite să dinamizeze relația cu ecosistemul de cercetare-inovare din regiune, de modele de abordare a diferiților parteneri din mediul public și privat și de stimulare a parteneriatelor între aceștia.

Prin proiectul de asistență tehnică implementat de OECD împreună cu Asociația RoReg pentru agențiile de dezvoltare regională se va întări capacitatea instituțională a ADR Centru în domeniul planificării strategice și a oferirii de servicii de suport pentru inovare.

Activitatea de implementare a RIS 3 Centru va deveni semnificativ mai consistentă în anii care urmează, odată cu lansarea primelor apeluri de proiecte pentru susținerea inovării, atât la nivel central cât și la nivel regional. Rămâne o provocare continuă pentru noi să valorificăm oportunitățile care apar și să consolidăm ecosistemul regional de inovare.

Simion Crețu
Director General
ADR Centru